

Nulltoleranse og systematisk arbeid etter opplæringslova §§ 9A-3 og 13-10

1. Føremål

Føremålet er å sikre at skulane arbeider aktivt og systematisk med tiltak som fremjar et godt skulemiljø og som verkar førebyggjande mot krenking, jf. opplæringslova §§ 9A-1 og 9A-3.

«**§ 9 A-3 Nulltoleranse og systematisk arbeid.** Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering. Skolen skal arbeide kontinuerleg og systematisk for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at krava i eller i medhald av kapitlet blir oppfylte. Rektor har ansvaret for at dette blir gjort.»

2. Omfang

Prosedyrane omfattar elevane ved dei vidaregåande skulane i Hordaland. Oppfyltinga av eleven sin rett til eit trygt og godt skulemiljø skjer på skulen, medan skuleeigar er den øvste ansvarlege. Hordaland fylkeskommune har som skuleeigar det overordna ansvaret og skal sjå til at leiinga ved kvar skule etterlever krava og pliktene etter opplæringslova kap. 9A. Dette følgjer av kravet til forsvarleg system som er heimla i opplæringslova § 13-10.

3. Gjennomføring

Det systematiske arbeidet med skulemiljøet skal gjennomførast med systematisk observasjon, kartlegging, utarbeiding og oppfølging av mål og planar, iverksetting av tiltak og evaluering. Skulen skal også følgje opp og sette i verk tiltak ved brott på §§ 9A-4 og 9A-5, jf. prosedyre for aktivitetsplikta. Leiinga, tilsette, elevar og foreldre skal vere involverte i arbeidet.

Rektor skal sjå til at

- Regelverket vert følgt, jf. opplæringslova kap. 9A, og at arbeidet vert gjennomført aktivt, systematisk og planmessig for å nå mål og førebyggje problem.
- Tilsette vert informert om aktivitetsplikta ved starten av kvart skuleår, og at nytilsette vert informert ved tiltreding i stilling. Alle tilsette skal ha ei årleg gjennomgang av aktivitetsplikta og kva den inneber på skulen.
- Vurdere om det i tillegg er naudsynt med gjennomgang av aktivitetsplikta og oppfølging av den i etterkant av konkrete sakar.
- Skulen gjennomfører kartleggingar av utfordringar og risikoar ved skulemiljøet
- Skulen har konkrete mål for skulemiljøet og skulemiljøarbeidet. Mål, tiltak og rutinar skal evaluerast årleg.
- Skulen har rutinar for å følgje med på skulemiljøet og den enkelte eleven si oppleving av det, medrekna rutinar for å avdekke, handtere og følgje opp brott på kap. 9A. Rutinane inneheld oversyn over kven som er ansvarleg for kva delplikt i dette arbeidet.
- Skulen har skriftleg dokumentasjon på system for internkontroll og kontrollerer at rutinar vert etterlevd.

Informasjonen i dei to første kulepunkta skal vere både munnleg og skriftleg. I den årlege gjennomgangen skal skulen ta opp kva som ligg i «eit trygt og godt skulemiljø», «å følgje med», «kunnskap om» og «mistanke om», kva handlingar ein skal ha merksemd mot og korleis tilsette

kan gripe inn, jf. forskrift om ordensreglement. Det er viktig å gripe inn mot både verbale og non-verbale krenkingar.

Skulemiljøutvalet skal

- Medverke til at skulen, tilsette, elevar og føresette tek aktivt del i arbeidet for å skape eit godt skulemiljø.
- Kunne uttale seg og kome med framlegg i saker som gjeld skulemiljøet for elevane.

Alle tilsette skal

- Kjenne til kapittel 9A og ha særleg god kunnskap om aktivitetsplikta etter §§ 9A-4 og 9A-5. Alle tilsette skal vite korleis dei skal etterleve disse pliktene i praksis. Sjå prosedyre for aktivitetsplikta.

Elevrådet skal

- Fremje fellesinteressene til elevane på skolen og arbeide for å skape eit godt skule- og læringsmiljø.

Elevane skal

- Etterleve forskrift om felles ordens- og åtferdsreglement ved dei vidaregåande skulane i Hordaland fylkeskommune og skolen sitt eige reglement.
- Medverke til eit godt skule- og læringsmiljø.
- Melde frå om dei ser medelevar som ikkje har eit godt klasse/skulemiljø.
- Melde frå om tilhøve som kan verke negativt inn på skulemiljøet.

Sjekkliste

Til hjelp i arbeidet har Utdanningsdirektoratet utarbeidd ein disposisjon til [sjekkliste](#), som kan vere nyttig som grunnlag for skulen sitt arbeid:

- Skaff oversikt over kva lovkrava er og korleis dei er å forstå
- Set mål for arbeidet med skulemiljø
- Kartlegg utfordringar og risikoar
- Ha planar og tiltak for å nå måla
- Lag felles rutinar for å følge opp at alle elevar har det bra
- Definer kven som har ansvar for kva
- Sørg for at alle kjenner krava og rutinane
- Evaluer og vurder eigen praksis

Disposisjonen er per 1.9.2017 under arbeid hjå Udir, sjå siste versjon her

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/systematisk-forebyggende-arbeid-med-skolemiljo/#b>. Sjå òg dokumentet Døme på sjekkliste for handtering av saker etter kapittel 9A.

Vidare ressursar i dette arbeidet er mellom anna Utdanningsdirektoratet sitt rundskriv Udir-3-2017 og nettstaden nullmobbing.no.